

Over twee Maartensdijkse wagenmakers en stadhouder Willem III (1674)

Het origineel van de volgende teksten is te vinden in: het Utrechts Archief. Toegang nr. 216, inv. nr. 2363 (Stukken betreffende de vordering door Cornelis Cornelisz. Eyckelboer en Dirck Worm te Maartensdijk tegen het gerecht van Oostveen ingesteld tot betaling van een groter [dan afgesproken] bedrag voor de in 1674 uitgeruste legerwagen, 1685-1686.)

Aen de Ed[el] Mogende heeren Staaten s'lants van Utrecht

Geven reverente[yk] [eerbiedig] te kennen schout ende geregte vande Oostveen, dat sy gesien hebbende de requeste [verzoek] aen U Ed[el] Mo[genden] gepraesenteert by [aangeboden door] Cornelis Corneliss. Eyckelboer ende Dirck Worm beyde wonende aende Maertensdijck

Waerbij syl[ieden] te kennen geven dat sy inden jare 1674 op ordre en aenschrijvinghe van [besteld door] Sijn Hoochheijt ijder een wagen hebben uijtgerust nae't leger tot Casselⁱ, en dat haer mondelinghe, bij d'gemeente van Oostveen soude beloofd sijn voor ijder wagen d'som van vijff gulden des daeghs, met bijvoeijinghe van schepenen soo t lant de de drie gulden daeghs niet voldeed, sij daervoor instaeende waren, twelck breder was blijkende bij twee gerecolleerde attestatien,

Versoukende voorts omdat geen betalinge vande geslagen ordonnantie uijt [hier kennelijk: overeengekomen rekening met betrekking tot] de legerwagens tot drie guldens daeghs wisten te becomen,

Dat het gerecht en de gemeente mochte werden geordonneert d'voorsz[eide] ordonnantie [hier weer: rekening] binnen den tijt van veertien dagen aen haer te betalen,

Waerop haer Ed[el] Mo[genden] hebben gelieven goet te vinden om d'selve requeste te stellen in handen vant voorn[oemde] geregt, om daer op te berichten binnen acht dagen: ende om sulcx met alle respect te gehoorsamen,

Soo ist sulcx, dat die vande geregte vanden Oostveen voors[chreven], hebben naukeurich onderstaen, hoe d'saken int jaer 1674 haer hebben toegedragen en vinden datter noch twee persoonen die doe schepenen waren int leven sijn, die bereijt sijn te

verclaren, dat doe ter tijt niet meer dan twee gulden tot laste vant dorp is genomen die haer oock inden jare [1674?] sijn voldaan,

Dat sij vorder met de belooft drie gulden van t lant te vreden waren, twelck den schout mede soude kunnen verclaren, t selfde van een overleden schepen en secretaris U altoos soo heeft gehoort.

Ende belangende de twee verclaringhen die de demonstranten produceren, sijn van twee persoonen die niet int gerecht en waren, en maer buijten aff liepen [en niet bij waren] en oock de knechts en mede participanten voor een deel van een paert [part, aandeel] sijn geweest.

Soo dat die naer waerheijt in die saeck niet hebben connen verclaren, soo versoecken die vanden gerechte vande Oostveen, dat haer Ed[el] Mo[genden] de saeck nae waerheyt soo sijnde, de aenclagers gelasten aff te wijzen, en d'selve te ordonneren, met de geslagen ordonnantie op den ontfanger Ellemeet en de betaelde twee gulden boven de voors[chreven] drie gulden contentement te nemen, dit doende [ondertekend door gerechtssecretaris etc.]

In de marge

De staten vanden Lande van Utrecht, gesien het bovenstaende bericht, adjudiceren de supplianten [klagers] haer versoeck ende verstaen dat Cornelis Corneliss. Eyckelboer ende Dirck Worm met de geslagen ordonantie [overeengekomen rekening] op den onf[ange]r generael Ellemeet ende de twee gulden bij de supplianten betaelt, boven de drie gulden die het lant daertoe contribueren contentement [tevreden] sullen hebben [...] 20 januari 1696

[De 'ordinaris camerbode' stelt het door notaris Gijsbert van Zeijtveld opgestelde besluit van de provincie op 23 januari 1696 in handen van Eyckelboer en Worm.]

AD/Transcriptie Anne Doedens

*D*o staet vandy Lande van neder
 guay toe bundstaende brucke
 d'indicen do inpenen haer versouet
 ondo vrsay dat Conoekis Comoen
 Enleboer ondo d'elk worm, ma
 do geseag ordonantien op den
 onter b'onrade Eledman, ondo
 do enw ge
 by do inpenen
 boede b'uy
 do d'nd ge ded
 fa cant daer
 kon convention
 skal soom
 conuention
 w nomy b'day
 t'entende dy so
 Jany 1696

En Ed: mogend goeder Staeten
 f' Cant' van Utrecht

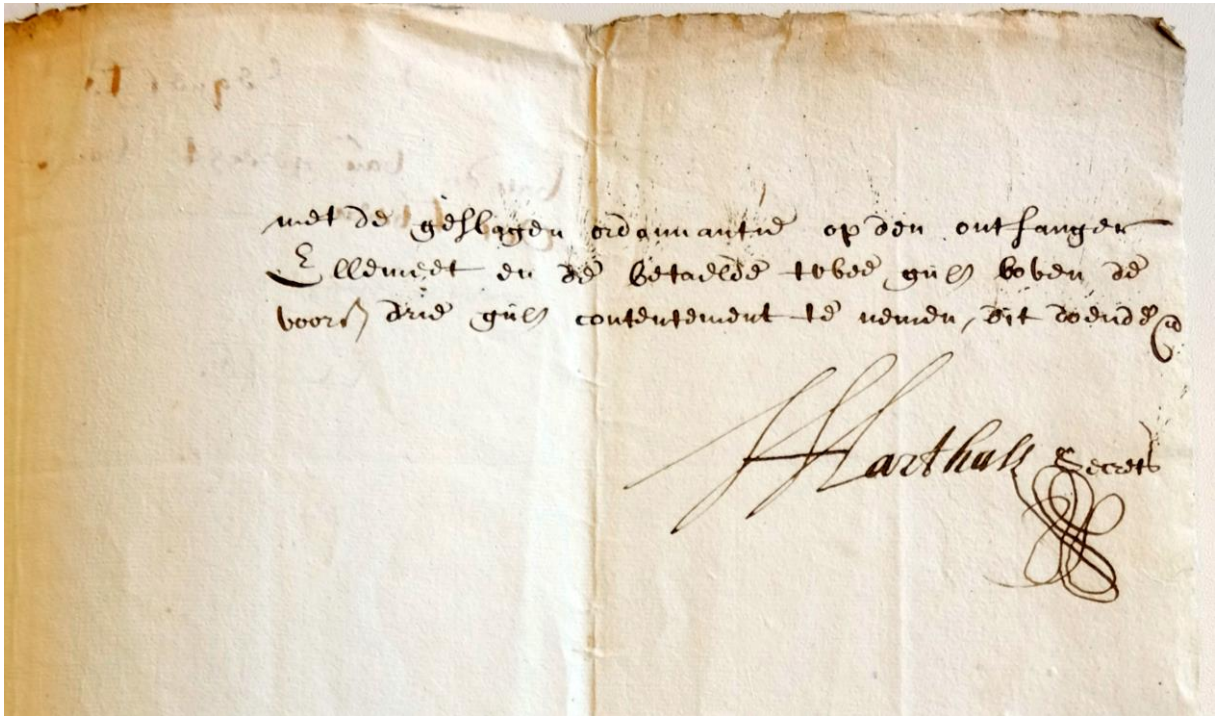
*D*even v'ordute/ te h'mdu
 Van Oot' bodu dat sij gesu
 edquid te adu u Ed: mo: g'p'ra
 Conculis Conculis
 Moni b'ep'ed v'bondu' adu
 by sij te h'mdu g'eb'eu dat
 ondo du adu f'escrip'ing'ed
 v'ban sij spoc'dijf y'der
 ondo v'bag'du e'd'beu
 n'it'g'ru'it ma'd t' leg'ou
 tot
 d'ur' d' g'ru'nd'ut
 van Oot' bodu f'oud
 belooft sijn voor y'der
 v'bag'du d' f'ou' van
 vijft g'uel dat da'g's
 met
 bybodging'ed van
 f'espe'du' f'oo t' cant
 d' d' d' d' d'
 Ed: moog. H'ed'ig
 g'uel da'g's met
 boe d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij

Deven v'ordute/ te h'mdu
 Van Oot' bodu dat sij gesu
 edquid te adu u Ed: mo: g'p'ra
 Conculis Conculis
 Moni b'ep'ed v'bondu' adu
 by sij te h'mdu g'eb'eu dat
 ondo du adu f'escrip'ing'ed
 v'ban sij spoc'dijf y'der
 ondo v'bag'du e'd'beu
 n'it'g'ru'it ma'd t' leg'ou
 tot
 d'ur' d' g'ru'nd'ut
 van Oot' bodu f'oud
 belooft sijn voor y'der
 v'bag'du d' f'ou' van
 vijft g'uel dat da'g's
 met
 bybodging'ed van
 f'espe'du' f'oo t' cant
 d' d' d' d' d'
 Ed: moog. H'ed'ig
 g'uel da'g's met
 boe d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij
 da' d' d' d' d' d' s'ij

Resien het ^{brugglaan} b'richt wordt do bypenen haer versouet
 verouet van Corns ^{in d' v'ordute} Conculis ^{ind' v'ordute} Conculis ^{ind' v'ordute}
 ondo v'bag'du e'd'beu n'it'g'ru'it ma'd t' leg'ou tot
 d'ur' d' g'ru'nd'ut

verquade te te vreedu in sandre vout booru gde
west, om dadu op te bereyden binudu aet dagdu.
Et om sulc mit aled respect te geseor sandu,
Soo ist sulc, dat die van gerdets vaudu
oostvadu booru zebdu van hduicg ouden fadu
god d' fadu mit jaer 1674 gadu zebdu toe gde
dragen du binudu dattu noeg tvede per soonde
die dod seepdu vardu mit ledde sijn, die be-
redyt sijn te bereyden, dat dod toe tijt mit
mede dan tvede gne tot laste vout dorp is
geuonde die gadu ooch in du jaer sijn
voldaen, dat sijn vorder mit de bevoor de die
gne vout lant te bereyden vardu, tvelck ddu
seout mede soude kinudu bereyden, t velck
de van ddu oberledde seepdu du secretaris
altoe soe sedt geseort: Ende belangdu de
tvede bereydingdu, die de dduon frentu
producedu, sijn van tvede per soonde die mit
mit gerdets du vardu, du madu buyde aff liden,
du ooch de hudege du mede participantu booru
vdu dede van ddu part sijn gebbedt, soe dat
die uad vberedyt in die favel mit zebdu comdu
bereyden: Soo bereyden die van gerdets
van oostvadu, dat gadu Ed: mo: de favel uad
vberedyt soe sijn, de adu clagde geliden
aff te vberden, du d' sebe te ordoudu, mit

---

¹ Ondanks de vrede met Engeland bleef Lodewijk XIV oorlog voeren tegen de Republiek en zijn bondgenoot Spanje. Cassel of Kassel is een plaats die toen in de Zuidelijke Nederlanden lag, in die dagen Spaans gebied [vandaag ligt Cassel in Frankrijk]. Stadhouders Willem III streed daar tegen de troepen van Lodewijk XIV. IN 1677 vond er een daadwerkelijk treffen plaats tussen Franse en Nederlandse troepen, waarbij die van Willem III het onderspit dolven. In totaal vielen aan beide zijden 4.200 doden en 7.000 gewonden.